

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ імені П. Л. ШУПИКА

ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОВЖИВАННЯМ В НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ імені П. Л. ШУПИКА

**проректор з наукової роботи професор Наталія САВИЧУК
уповноважений з антикорупційної діяльності Юрій СІДЕНКО**

Засідання вченої ради 12 лютого 2025 року

Закон України «Про освіту»

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Закон України «Про освіту»

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

1. посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
2. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
3. надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
4. контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
5. об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

1. самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
2. посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
3. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
4. надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Закон України «Про освіту»

ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ :

- ✓ **академічний плагіат** - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- ✓ **самоплагіат**;
- ✓ **фальсифікація** - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- ✓ **списування**;
- ✓ **обман**;
- ✓ **хабарництво** - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- ✓ **необ'єктивне оцінювання**;
- ✓ **перешкоджання**;
- ✓ вплив з метою здійснення ним **необ'єктивного оцінювання**.

Закон України «Про освіту»

ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА НАУКОВІ ПРАЦІВНИКИ МОЖУТЬ БУТИ ПРИТЯГНЕНІ ДО АКАДЕМІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ:

- ✓ відмова у присудженні ступеня освітньо-наукового рівня чи присвоєнні вченого звання;
- ✓ позбавлення присудженого ступеня освітньо-наукового чи присвоєного вченого звання;
- ✓ позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ МОЖУТЬ БУТИ ПРИТЯГНЕНІ ДО ТАКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ:

- ✓ повторне проходження оцінювання;
- ✓ повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- ✓ відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- ✓ позбавлення академічної стипендії;
- ✓ позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

ПОСТАНОВА КМУ від 12 січня 2022 р. № 44
«Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»

Якщо разова рада виявила факти академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації, заява про зняття дисертації із захисту не приймається. **У такому разі разова рада приймає рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії без права повторного подання дисертації до захисту.**

Заклад, в якому утворена разова рада, або його правонаступник має право скасувати рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації незалежно від строку, що минув після присудження разовою радою ступеня доктора філософії.

ПОСТАНОВА КМУ від 17 листопада 2021 р. № 1197 «Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів»

Якщо докторська рада встановила наявність академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в докторській дисертації та/або наукових публікаціях, зарахованих за її темою, заява про зняття докторської дисертації із захисту не приймається. У такому разі докторська рада приймає рішення про відмову у присудженні наукового ступеня доктора наук.

Виявлення МОН порушення вимог та виявлення академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у захищеній докторській дисертації, наукових публікаціях, зарахованих за темою докторської дисертації, є підставою для: позбавлення наукового консультанта права участі у підготовці та/або атестації наукових кадрів строком на два роки;

позбавлення голови, членів комісії докторської ради з попереднього розгляду докторської дисертації та опонентів права участі в атестації наукових кадрів строком на два роки;

позбавлення закладу вищої освіти (наукової установи) права утворювати докторську раду за відповідною науковою спеціальністю строком на один рік.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА ДО 2028 РОКУ

3.2 Стратегічні цілі (напрями) розвитку (загальні):

- 7) забезпечення підготовки кваліфікованих науково-педагогічних і наукових кадрів для закладів вищої освіти, науково-дослідних установ, закладів охорони здоров'я шляхом інтеграції навчання і практики, повного та ефективного застосування всіх елементів наукового на навчально-виховного процесу уз урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій;
- 12) забезпечення належного рівня фундаментальних та прикладних наукових досліджень, їх інтеграція з навчальним процесом і практичною діяльністю закладів і установ сфери охорони здоров'я, розвитку наукових досліджень, їх планування, організації проведення, а також упровадження результатів освітніх у практику та навчальний процес;
- 22) створення сучасного ефективного освітньо-наукового простору Університету, максимально сприятливого для реалізації освітньої та наукової діяльності на всіх рівнях вищої та післядипломної освіти з урахуванням новітніх досягнень і тенденцій розвитку освіти і науки у світі та потреб ринку праці;

ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ В УНІВЕРСИТЕТІ

НОРМАТИВНА БАЗА

- Кодекс академічної доброчесності НУОЗ України імені П. Л. Шупика
- Положення про дотримання академічної доброчесності в НУОЗ України імені П. Л. Шупика
- Порядок перевірки текстових документів (рукописів дисертацій та авторефератів, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання) на наявність академічного плагіату у НУОЗ України імені П. Л. Шупика
- Комісія з етики та академічної доброчесності (2024)

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНІЙ ПЕРОЦЕС

1. У всі **освітні програми** здобувачів вищої освіти другого та третього рівнів (магістрів, аспірантів) **запроваджені освітні компоненти і компетентності, що передбачають оволодіння навичками академічно добросесної поведінки під час навчання та провадження наукової (науково-дослідної) діяльності**
1. В ОНП **аспірантів є нормативна дисципліна «Етика, біоетика та академічна добросесність»**

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ПЕРОЦЕСІ ПРОВАДЖЕННЯ НАУКОВОЇ (НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ) ДІЯЛЬНОСТІ

1. В університеті забезпечено **доступ до самостійної перевірки всіх текстів** (наукового, навчального характеру) в системі виявлення ознак текстової подібності в науковій бібліотеці
2. В Університеті запроваджена та ефективно функціонує система виявлення можливих проявів академічного плагіату **у всіх наукових текстах на етапі їх підготовки до публікації, що включає:**
 - перевірку всіх наукових текстів системою **StrikePlagiarism**;
 - аналіз результатів перевірки **експертами комісії з етики та академічної доброчесності**;
 - запровадження процедури **зовнішнього сліпого рецензування** наукових/навчально-методичних текстів (монографій, підручників, посібників та інш.) і інших ЗВО/НДІ;
 - розгляд всіх матеріалів , що супроводжують **розгляд документів щодо наукового тексту постійними комісіями вченої ради** та ухвалення рішення щодо публікації членами вченої ради

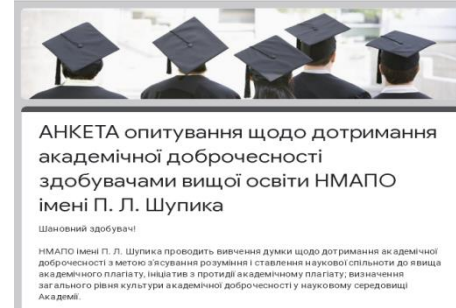
ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ПЕРОЦЕСІ ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ

- 1. Вивчення** теоретичних та практичних засад академічної доброчесності
- 2. Застосування принципів** академічної доброчесності під час планування дизайну наукової роботи, виконання досліджень, статистичної обробки даних, написання наукових текстів
- 3. Залучення експертів з комісії з етики та академічної доброчесності** на етапах планування наукового дослідження та після його завершення для моніторингу дотримання принципів академічної доброчесності та захисту прав піддослідних
- 4. Запровадження ефективної моделі попередньої експертизи дисертації**, що включає комісійну перевірку первинної документації, перевірку тексту дисертації системою [StrikePlagiarism](#), аналіз результатів перевірки експертами комісії з етики та академічної доброчесності та надання висновку щодо дотримання принципів етики, біоетики та академічної доброчесності;
- 5. Оприлюднення тесту** дисертації на офіційному сайті для широкого ознайомлення;
- 6. Організація публічної апробації** (фаховий семінар) та офіційного захисту з відеотрансляцією та оприлюдненням відео файлу на офіційному сайті

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Запроваджено сучасну систему антиплагиату в НУОЗ України імені П. Л. Шупика
Підлягають перевірці 100 % дисертацій

Вид дисертації – на здобуття ступеня:	Перевірено дисертацій					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Доктора наук	15	17	13	6	4	7
Кандидата наук	61	33	14	1	1	-
Доктора філософії	5	33	37	40	53	39
Загалом	81	83	64	47	58	46

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

PR METHEUS СЕРТИФІКАТ Виданий 12.01.2025 prometheus.org.ua

СЕРТИФІКАТ

ЦЕЙ СЕРТИФІКАТ ЗАСВІДЧУЄ, ЩО
Мирослава Шалько
успішно закінчив(ла) курс
Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів,
наданий викладачами курсу
через платформу масових відкритих онлайн-курсів **Prometheus**,
та навчився(лася):
застосовувати теоретичні знання на практиці у викладанні та науковому керівництві

Форма навчання - дистанційна.
Кількість годин - 60 годин (2 кредити ЄКТС).

Ольга Бершадська
керівниця Центру забезпечення якості освіти
НАУХА

Яна Чапайло
координаторка проекту
ініціатива академічної доброчесності
та якості освіти

Яна Бабинський
Директор в Україні
Американської Ради з міжнародної освіти
ACTRACSCSES

AcademiQ

Авθενічність цього сертифікату може бути перевірена за
<https://certs.prometheus.org.ua/cert/0a18c77c3b74c896606f0f6b9c42>

PR METHEUS СЕРТИФІКАТ Виданий 30.09.2023 prometheus.org.ua

СЕРТИФІКАТ

ЦЕЙ СЕРТИФІКАТ ЗАСВІДЧУЄ, ЩО
Наталія Серьогіна
успішно закінчив(ла) курс
Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів,
наданий викладачами курсу
через платформу масових відкритих онлайн-курсів **Prometheus**,
та навчився(лася):
застосовувати теоретичні знання на практиці у викладанні та науковому керівництві

Форма навчання - дистанційна.
Кількість годин - 60 годин (2 кредити ЄКТС).

Ольга Бершадська
керівниця Центру забезпечення якості освіти
НАУХА

Яна Чапайло
координаторка проекту
ініціатива академічної доброчесності
та якості освіти

Яна Бабинський
Директор в Україні
Американської Ради з міжнародної освіти
ACTRACSCSES

AcademiQ

Авθενічність цього сертифікату може бути перевірена за
<https://certs.prometheus.org.ua/cert/7775110263404c3a6794c98ea16a493>

PR METHEUS СЕРТИФІКАТ Виданий 27.02.2024 prometheus.org.ua

СЕРТИФІКАТ

ЦЕЙ СЕРТИФІКАТ ЗАСВІДЧУЄ, ЩО
Сергій Олександрович Соловійов
успішно закінчив(ла) курс
Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів,
наданий викладачами курсу
через платформу масових відкритих онлайн-курсів **Prometheus**,
та навчився(лася):
застосовувати теоретичні знання на практиці у викладанні та науковому керівництві

Форма навчання - дистанційна.
Кількість годин - 60 годин (2 кредити ЄКТС).

Ольга Бершадська
керівниця Центру забезпечення якості освіти
НАУХА

Яна Чапайло
координаторка проекту
ініціатива академічної доброчесності
та якості освіти

Яна Бабинський
Директор в Україні
Американської Ради з міжнародної освіти
ACTRACSCSES

AcademiQ

Авθενічність цього сертифікату може бути перевірена за
<https://certs.prometheus.org.ua/cert/6434a734f888497ab4318062c79f956a>

PR METHEUS СЕРТИФІКАТ Виданий 12.01.2025 prometheus.org.ua

СЕРТИФІКАТ

ЦЕЙ СЕРТИФІКАТ ЗАСВІДЧУЄ, ЩО
Наталія Бойченко
успішно закінчив(ла) курс
Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів,
наданий викладачами курсу
через платформу масових відкритих онлайн-курсів **Prometheus**,
та навчився(лася):
застосовувати теоретичні знання на практиці у викладанні та науковому керівництві

Форма навчання - дистанційна.
Кількість годин - 60 годин (2 кредити ЄКТС).

Ольга Бершадська
керівниця Центру забезпечення якості освіти
НАУХА

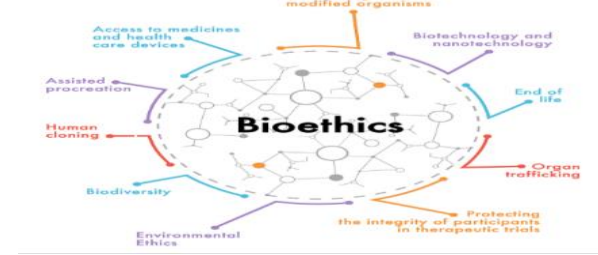

Яна Чапайло
координаторка проекту
ініціатива академічної доброчесності
та якості освіти

Яна Бабинський
Директор в Україні
Американської Ради з міжнародної освіти
ACTRACSCSES

AcademiQ

Авθενічність цього сертифікату може бути перевірена за
<https://certs.prometheus.org.ua/cert/1ffa06d57e4425d80c1b67ad7656ce>

БІОЕТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА НУОЗ імені П. Л. Шупика 2022/2023 навчальний рік

За період роботи комісії у 2023-2024 роках було проведено **19 засідань**, на яких було розглянуто:

оцінка етичних і морально-правових аспектів та принципів доброчесності наукових досліджень **на етапі планування для участі у конкурсному відборі проєктів наукових досліджень – 30;**

оцінка етичних і морально-правових аспектів та принципів доброчесності клінічних досліджень **на етапі завершення, за темами дисертаційних робіт – 165, направлено на додатковий розгляд - 26;**

оцінка етичних і морально-правових аспектів та принципів доброчесності досліджень **науково-дослідних робіт на етапі завершення – 56 (2 на додатковий розгляд);**

оцінка етичних і морально-правових аспектів та принципів доброчесності, якими керувалися **автори наукових статей – 10.**

МЕРЕЖА СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ВЧЕНИХ РАД УНІВЕРСИТЕТУ

Д 26.613.02

**Профіль ради: 14.01.01 «Акушерство і гінекологія»,
14.01.30 «Анестезіологія та інтенсивна терапія»**

Д 26.613.03

**Профіль ради: 14.01.20 «Шкірні та венеричні хвороби»,
14.03.08 «Імунологія та алергологія»**

Д 26.613,04

**Профіль ради 15.00.01 «Технологія ліків, організація фармацевтичної
справи та судова фармація»**

Д 26.613.05

Профіль ради: 14.01.18 «Офтальмологія»

Д 26.613.07

Профіль ради: 14.02.03 «Соціальна медицина»

Д 26.613.08

Профіль ради: 14.01.03 «Хірургія»

Д 26.613.09

Профіль ради: 14.01.22 «Стоматологія»

Роботу спеціалізованих вчених рад забезпечує 50 докторів наук, які працюють НУОЗ України імені П. Л. Шупика, та 31 доктори наук з провідних наукових установ та закладів вищої освіти України

Спеціалізована вчена рада Д 26.613.02 14.01.01 «Акушерство і гінекологія», 14.01.30 «Анестезіологія та інтенсивна терапія»

За 2023-2024 роки в спеціалізованій вченій раді захищено докторських дисертацій:

- 14.01.01 «Акушерство та гінекологія» - 1**
- 14.01.30 «Анестезіологія та інтенсивна терапія» - 3.**

Спеціалізована вчена рада Д 26.613.07 14.02.03 «Соціальна медицина»

За 2023-2024 роки спеціалізована вчена рада провела захисти 4 докторських дисертаційних робіт, з них 1 співробітник університету **КРУТЬ Анатолій Григорович (СПМЦ)**

Спеціалізована вчена рада Д 26.613.08 14.01.03 «Хірургія»

Захищена 1 докторська дисертація - **ВЕРБИЦЬКИЙ Ігор Володимирович,**
кафедра медицини невідкладних станів

Спеціалізована вчена рада Д 26.613.04 15.00.01 «Технологія ліків, організація фармацевтичної справи та судова фармація»

За 2023-2024 роки в спеціалізованій вченій раді захищено 2 докторських дисертації, з яких 1 співробітник університету **ВЛАСЕНКО Ірина Олексіївна,**
кафедра фармацевтичної технології і біофармації

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

1. Внести зміни до «Кодексу академічної доброчесності НУОЗ України імені П. Л. Шупика», «Положення про дотримання академічної доброчесності в НУОЗ України імені П. Л. Шупика» та «Порядку перевірки текстових документів (рукописів дисертацій та авторефератів, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання) на наявність академічного плагіату у НУОЗ України імені П. Л. Шупика» в частині впровадження найбільш ефективних практик і міжнародного досвіду.

2. Забезпечити неухильне дотримання головам, секретарям, членам спеціалізованих вчених рад «Порядку проведення попередньої експертизи дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук у НУОЗ України імені П. Л. Шупика» та вимог «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого Постановою КМУ від 17.11.2021 №1197.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

- 3. Факультетам/інститутам розробити «План заходів щодо створення на факультетах і в інститутах освітнього наукового середовища вільного від проявів академічного плагіату на 2025 – 2027 роки».**
- 4. Розробити практично-орієнтовану робочу програму навчальної дисципліни «Академічна доброчесність, найкращі практики застосування» для НПП та здобувачів вищої освіти. Зобов'язати НПП з досвідом роботи менше 7 років, голів комісій факультетів інститутів з наукової і навчально-методичної роботи до обов'язкового навчання на цьому циклі впродовж року з моменту прийняття рішення.**
- 5. Щорічно на засіданні Вченої ради Університету розглядати питання щодо ефективності в провадженні системи запобігання академічному плагіату в навчально-методичній та науково-дослідній діяльності.**
- 6. Передбачити придбання розширеного пакету програми StrikePlagiarism для поглибленого вивчення текстових матеріалів з метою виявлення всіх форм академічного плагіату.**

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

7. Поширити позитивний досвід Університету щодо запобігання випадкам академічного плагіату шляхом запровадження обов'язкової перевірки Освітніх програм, робочих програм навчальних дисциплін, кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, навчальних програм, силабусів, складових навчально-методичних комплексів дисциплін, друкованих матеріалів навчально-методичного та наукового характеру, що підлягають затвердженню Вченою Радою НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

8. Головам вченим рад інститутів/факультетів, відділу аспірантури та докторантури:

- 2 рази на рік проводити науково-практичні семінари з питань запровадження актуальних законодавчих інновацій, організації підготовки докторів філософії/докторів наук, запровадження кращих практик наукового керівництва, організації проведення наукового дослідження;**
- посилити відповідальність наукових керівників вимогам абз. 2 п. 19 «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора науки закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого Постановою КМУ від 23.03.2016 № 261**

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

9. Посилити контроль університетом за здійсненням процедури попередньої експертизи для здобувачів наукового ступеня доктора наук з інших ЗВО/НДІ та інш. шляхом аналізу первинної документації, тексту дисертації з використанням програми StrikePlagiarism, долученням експертів з комісії етики та академічної доброчесності та проведення фахового семінару з залученням широкого кола експертів.

10. Неухильно дотримуватись вимог пунктів Порядок перевірки текстових документів (рукописів дисертацій та авторефератів, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання) на наявність академічного плагіату у НУОЗ України імені П. Л. Шупика